RUSKI INWALID

N° 305.

SOBOTA. 29. Grudnia 1817 roku.

CZYLI

WIADOMOŚCI WOJENNE.

Zawarcie. Wiadomości Kraiowe: z Peterzburga. Wiadomości Zagraniczne: Niemcy Francyia. Angliia. Ofiara Patryotyczna.

WIADOMOSCI KRAIOWE.

z Peterzburga, 29 Grudnia.

Dzień narodzenia Boga człowieka 25 b. m. oraz święto w którem Państwo Rossyyskie obchodzi pamiątkę zwycięstw 1812 roku, był tu prawdziwie świetnym, zaledwie ranne zabłysnęły zorze odezwały się z twierdzy tuteyszey grzmoty dział i zapowiedziały mieszkańcom stolicy dzień zwiastowany niegdyś głosami Aniołów i przepowiedziany przez tylu Proroków. Odgłosy dzwonów po wszystkich odzywaiące się kościołach napełniały powietrze i niosły w duszę każdego uroczyste i święte przypomnienie. Po nieznośnych zimnach nadeszły czas łagodny i iasny dodawał przyiemności wszystkiemu, i nieprzeliczone tłumy ludów snuły się po wszystkich ulicach i napełniały świątynie Pana zastępów. — W dniu tym świetnym każdy czuł tylko jeden niedostatek, to iest nieobecność *N. Pana* i całey N. Rodziny; Lecz on iest także w gronie dzieci swoich w drugiey mieszkaiących stolicy, którey sczęscie rò wnie mu iest drogie, a którey obchód p miątki dnia tego bolesnieysze w prawdzi lecz tem samem droższe sprawuie wspo mnienie. Wieczorem cała tuteysza stolic wspaniale była oświeconą.

— Na posiedzeniu Towarzystwa Bibliyneg Moskiewskiego pod przewodnictwem I. O Xiążęcia Imści Alexandra Mikołaiewicz Gallicyna w dniu 29 Listopada 1817 rok odbytem, między innem były następuią zatrudnienia:

Podana była wiadomość o liczbie exen plarzy Xiąg pisma świętego wyprzedany i rozdanych z biblioteki towarzystwa wprz szłych Października i Listopada miesiąca z wiadomości takowych wykazuie się, do wszystkich gubernii Państwa Rossy skiego wydano i wyprzedano w iedynas iezykach Xiąg pisma świętego starego t stamentu exemplarzy 704, a zaś nowe 925; bez pieniędzy rozdano ubogim ludzi starego i nowego testamentu ogólnie exe plarzy 162.

Oglądano po tem exemplarz pisma starego testamentu w języku *Elino-G*

kim przysłany do komitetu towarzystwa bibliynego Rossyyskiego i approbowany przez Synod Nayświętszy. exemplarzy takich ma wyyść z druku 3000, kosztem Dyrektora komitetu towarzystwa bibliynego Rossyyskiego Moskiewskiego Pana *Zosimy* z bracią; pod bezpośrednim dozorem samego Komitetu. To osobliwsze w swoim rodzaiu wydanie, przedsięwzięte przez członków towarzystwa znaiomych z gorliwości swoiey o rozpostrzenienie Xiąg świętych, przyniesie zapewna tyle dla nich zasczytu ile przyiemności i pożytku tak komitetowi Moskiewskiemu, iak równie całemu towarzystwu bibliynemu.

Zwracał także uwagę zgromadzenia exemplarz pisma S. w ięzyku Arabskim przed stawiony Komitetowi przez Xiędza Tymoteusza *Jakowlewa* Plebana, mieszkaiącego w powiecie Moskiewskim we wsi *Wsieświestk*; exemplarz takowy przez tegóż Xiędza ofiarowany został w darze dla biblioteki komitetu towarzystwa. Za dar takowy, który ze względu na rzadkość exemplarzy pisma S. w tym ięzyku i na dawność edycyi zasługuie na niemałą cenę, komitet naysczersze pomienionemu Xiędzu oświadczył podziękowanie.

Xiąże Imść prezes towarzystwa okazał zgromadzeniu przekładanie pisma towarzystwa bibliynego z komitetu *Frankfurstkiego* z Niemiec Adressowanego do *Nayiaśnieyszego Pana* w treści następuiącey:

„Pozwól Nayiaśnieyszy Panie aby towarzystwo bibliyne Frankfortskie przedstawiło mu pierwsze swoie zdanie sprawy. — W takowem zdaniu sprawy niezamilczano i o tych trudach *Waszey Cesarskiey Mści* których niesczędzicie dla rozszerzenia słowa bożego, o trudach na które świat cały pogląda. Składamy naygorętsze modły i naytkliwsze podziękowania przed tronem Pana naszego Naywyższego i nauczyciela, który dla tego zlał ducha miłości swoiey w serce Monarchy wyniesionego na tron iednego z naysilnieyszych mocarstw świata, aby rozmaite narody pod berłem iego oycowskiem mieszkaiące doprowadzał do iedności wiary i nauki Ewangelii zbawiciela ich. Prosiemy Boga N. Panie, aby raczył wylać na osobę W. C. M. wszystkie dary sczodrobliwości swoiey, ktoremi wsparty, abyś dokonał tego wielkiego dzieła, prosiemy aby osłonił Waszą Cesarską osobę swoiem błogosławieństwem i tą mocą, którey udziela sługom swoim, staraiącym się o rozszerzenie chwały Jego; Niech nakoniec zachowa iak naydłużey dni Monarchy, co niema innego życzenia, iak aby poddanych swoich doczeście i wiecznie uszczęśliwił.„

— Po tem czytano list Pana *Szteynkopfa* sekretarza towarzystwa bibliynego Wielkobrytańskiego i zagranicznego, adressowany do iednego z członków towarzystwa bibliynego Rossyyskiego pod datą 2 Września z Londynu i zawiera między innem następuiące godne uwagi wyrazy.

„Dzisiay właśnie otrzymałem pierwsze zdanie sprawy towarzystwa bibliynego Amerykańskiego, które czytałem z prawdziwem ukontentowaniem. Amerykańscy Chrześciianie rozmaitych wyznań łączą się w iedno dla wspólnego działania w tey Pańskiey sprawie, podaią przez rozległe morza ręce braterskiey miłości współchrześciianom Wielkobrytańczykom i Rossyianom uznaiąc z wdzięcznością wpływ przykładu ich na swoie obyczaie i umysły. Szanowny *Morysson* wydaie w *Kantonie* iedną po drugiey edycyie Pisma świętego, a towarzysz iego i współpracownik *Miln* rozsiewa te niepodległe zepsuciu nasiona na wszystkie strony, sczególnie między 300,000 Chińczyków mieszkaiących w posiadłościach wielko-brytańskich. *Karey*, *Marszman* i *Bard*, mężowie prawdziwie Apostolskim ożywieni duchem, z nayszlachetnieyszem poświęceniem się i prawdziwem błogosławieństwem Wszechmocnego pracuią nad przekładaniem, drukowaniem i rozdawaniem Pisma Swiętego w więcey aniżeli w dwudziestu Ost-Indyyskich ięzykach Oni to przedstawiali niedawno rządowi układ proiektu według którego można w Ost-Indyi pozakładać szkoły dla młodzieży. i t. d.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

NIEMCY.

z Wiednia, 13 *Grudnia*.

Hrabia *Spaan* ieden z naybogatszych mieszkańców Bruxelli umarł 11 b. m. w wieku iuż bardzo podeszłym.

Xiąze następca Niderlandski i N. Xiężna Małżonka iego wyiechali 13 b. m. do Hagi.

Policyia schwytała na dwóch ostatnich targach 29 worow zboża, kupionych przez piwowarów przed naznaczoną godziną targów.

Oczekuią tu u nas iescze dzisieyszego wieczora Radcy Państwa Pruskiego *Jordana*. Mówią, że pobyt iego w stolicy naszey ma się znacznie przedłużyć, ma albowiem od dworu swego ważne poruczenia. Oprócz innych ważnych pobudek wymieniaią i tę przyczynę pobytu iego w stolicy naszey, że między dworem Pruskim i naszym maią się odbywać wzaiemne układy względem przedsięwzięcia środków nayczynnieyszych przeciwko wyuzdaney zuchwałości iaką zrodziła wolność druku. Srodki takowe tem są potrzebnieysze, że dla Kraiu Niemieckiego ta wolność sciągnąc może niezliczone klęski. Chcąc nadać narodowi wszelkie korzyści przyzwoitey wolności druku, a powszechnie wolności obywatelskiey i polityczney, należy wprzódy naystaranniey obwarować i zamknąc tę *wyuzdaną bezprawność*, która iuż w wielu stronach Niemieckiey krainy poczyna podnosić głowę. Apostołowie wolności opowiaduiący teraz swoią naukę na wszystkich dachach, z łatwością wtrącić mogą oyczyznę naszą albo w nayokropnieyszy bezrząd, albo w naydzikszy despotyzm, i iak iedno tak drugie niechybną będzie oznaką bliskiey zguby. (Niemożna się nieuradować, że przecież kiedyź tedy biorą się do środków przeciwko tym nadużyciom, które są zródłami wszelkich niesczęść; ale też nakoniec czas iuż).

z Weymar, 11 Grudnia.

Rząd tuteyszy posłał do wszystkich posłów swoich, pełnomocników i rezydentów znayduiących się przy rozmaitych dworach Niemieckich i innych mocarstw ościennych następuiący okolnik:

„Od niejakiego czasu często się wydarza, że posłowie Wielkiego Xięstwa przesyłaią rządowi rozmaite skargi ze strony dyplomatyków zagranicznych przeciwko artykułom pomieszczanym w gazetach wielkiego Xięstwa.

„Takowe doniesienia niemogą mieć innego zamiaru iak chęć wymożenia na rządzie Wielkiego Xięstwa albo zabronienia naprzyszłość pomieszczania takowych artykułów, albo ukarania autorów, którzy iuż pomieścili. Lecz żaden z tych przedmiotów dopełnionym bydz niemoże; i Panowie posłowie powinniby byli wiedzieć podanych sobie obiaśnień od Rządu:

1. Ze wszelka censura pism drukowanych w Wielkiem Xięstwie Weymarskiem przez główną konstytucyią Państwa iest obaloną i że takowa konstytucyia zatwierdzona zgodą całego związku, nayuroczyściey; a przeto niema słusznego powodu do zakazania publikowania artykułow, któreby się komu kolwiek niepodobać mogły:

2. Ze w zdarzeniu skarg słusznych przeciwko pismom krzywdzącym i nieprzyzwoitym ogłoszonym drukiem, powinno nastąpić roztrząsnienie naydokładnieysze skarg takowych, a wskutek tego, wykonanie postanowienia z dnia 13 Kwietnia przeciwko autorom i wydawcom pism takowych.

„Lecz Panowie posłowie wiedzieć zechcą że dla poddania kogoś takowey karze, skarga słówna niemoże bydz dostateczną; lecz powinna bydz na pismie, adressowana do Ministerstwa i podpisana, a widokiem iey szczególnym powinno bydz zapobieżenie zerwaniu się związków przyiacielskich między Xięstwem Weymerskiem, i mocarstwem skarzącem się.

„Odsyłaiąc zatem znowu do prawa głównego z dnia 5 Maia 1816 roku, i postanowienia pod datą 13 Kwietnia tegoź roku wszystkich tych którzy donosząc rządowi o skargach takowych przeciwko pismom wychodzącym w Xięstwie Weymarskiem, dali widzieć nieznaiomość konstytucyi naszey z swey strony, powtarzamy wszystkim Posłom rezydentom i Pełnomocntkom W. X. Weymarskiego, aby nieprzyymowali żałob słównych, i rządowi o nich niedonosili, lecz żałoby takowe powinne się adressować ze wszelką formalnością do Ministra stanu.

„Z reszta reskrypt Wielko Xiążęcy dołączaiący się do okolnika ninieyszego (a) przesłany każdemu z rezydentów i Posłów, dowodzi. iak J. K. M. Wielki Xiąże ma zamiar domierzenia co nayrychleyszey sprawiedliwości w zdarzeniu ziawienia się skarg i żałob formalnych, byleby takowe niesprzeciwiały się zasadom Konstytucyi.

w Weymarze, 14 Listopada 1817.

Trzeci wydział Ministerstwa Stanu
Hrabia Edling.

FRANCYIA.

z Paryża, 19 Grudnia.

Za otwarciem posiedzenia Izby deputowanych w dniu wczorayszym członkowie wzięli się do rostrząsania proiektu prawa tyczącego się nadużyciów wolności druku. P. Marcin de *Gray* powiedział przy tem mowę pełną czucia i mocy przeciwko proiektowi. Ponieważ mowa pomieniona iest

nie co za długa pomieściemy tylko niektó. re z niey wyiątki.

„Nie pozwolenia tylko; lecz słuszney i należytey wolności opartey na karcie kontsytucyyney domagą się Francyia. Domagamy się prawa określaiącego nadużycia dzienników, prawa nawet surowie określaiącego takowe nadużycia. Gotowi iesteśmy złożyć rządowi wszelkie zaręczenia iakich tylko żądać będzie dla zapewnienia takowych określeń. Brzydziemy się zbyteczną wolnością; leez niechcemy bydz poddanemi despotyzmowi.

„I wrzeczy samey czyż to określenie może bydz tak bardzo trudnem? Nayprzód wszystkie mieysca gdzie się drukuią dzienniki są urzędowie wiadome: W każdey chwili policyia może zatrzymać prassy, zapieczętować ie i zabrać exemplarze; Lecz ia rozumiem że i ten środek iest za nadto surowy. Prassy mogą bydz uwolnione od takiego policyynego systematu, tak widocznie przeciwiącego się rzeczywistey wolności; prawo może wymagać po przedsiębiercach dostatecznego zapewnienia, może wymagać własnoręcznego podpisu właściciela uprzywileiowanego. Prawo mogłoby wyznaczyć zdarzenia w których za przestępstwa publiczne i prywatne przywiley wydawania dziennika mogł bydz zawieszonym albo zupełnie usuniętym, a to po rozpoznaniu sądowem. Prawo stosownie do wielkości przestępstwa mogłoby skazać na kary surowe a nawet i haniebne......

Dalszy ciąg późniey.)

Angliia.

z Londynu, 16 *Grudnia.*

Xiąże *Leopold* ktory teraz chory iest na rumatyzm, za nadeysciem wiosny poiedzie przez Paryż do Saxonii.

W Gazecie dworskiey ostatniey pomiesczono więcey 50 adressów do Xięcia Regenta i Xięcia Leopolda, zawieraiących oświadczenia smutku.

Burze iakie ostatnią razą panowały na morzach, i na naszych brzegach znaczne poczyniły szkody.

170 Osob młodzieży maiąc nadzieię znalezienia sczęscia w Ameryce południowey, puściłosię tam z Anglii na okręcie nazwanym *Indyianin*. Teraz dochodzi nas wiadomość, że okręt takowy poszedł na dno z całym ładunkiem i passażyierami znayduiącemi się na nim. Niedaleko *Kassen* przy brzegach Francuzkich.

Okręt ieden płynący do Ameryki południowey i maiący na sobie 80 Oficerów Angielskich zatrzymany był na wyspie *Wayta* przez dozorcę, który nieznalazłszy go opatrzonym w należyte pasporta i dokumenta odesłał na powrót.

Kiedy iuż niepozostaie iak kilka dni do końca roku teraznieyszego, mamy honor upraszać szanownych czytelników pisma naszego życzących i na rok przyszły utrzymywania gazety ninieyszey, o iak nayrychleysze przesyłanie prenumeraty, która iak wiadomo rocznie z pocztą kosztuie rubli assygn. 40 połrocznie 23. Iużeśmy otrzymali nowe charaktery i spodziewamy się wkrotce uczynić przyiemność szanownym czytelnikóm przesyłania pisma tego pięknieyszemi głoskami i poprawnieszą pisownią. Można prenumerować we wszystkich pocztamtach, każdy w bliższym od siebie, lub też co iest naylepiey, adressować się prosto do expedycyi gazet w Peterzburgu. Redakcyia zaręczaiąc za wszelką z swey strony akuratność, uprasza każdego, aby w przypadku iakiego kolwiek uchybienia czy to ze strony dozorców pocztowych przez nierychłe oddawanie gazety właściciecielowi, czy przez inne iakie środki sobie domierzonego; aby się udawali z oznaymieniem o takowych niespodzianych wypadkach, co nayrychley do Komitetu Naywyżey ustanowionego w dniu 18 Sierpnia 1814 roku a wszelkie zadowolnienie otrzymaią.

Ofiara Patryotyczna.

I. W. I. X. Stanisław Bohusz Siestrzencewicz, Metropolita wszystkich Rzymsko-Katolickich kościołów w Państwie Rossyyskiem, za ieden exemplarz gazety naszey ofiarował rubli Ass: 100. z których 60 postąpiło do kassy Inwalidów.

---

w Peterzburgu
w Drukarni woienney Głównego sztabu IEGO CESARSKIEY MSCI.